

іншу інформацію, необхідну для створення і оновлення методичної та нормативної бази судової експертизи.

Важливим елементом діяльності експерта-бухгалтера при підготовці та проведенні судово-бухгалтерської експертизи необхідно знати той чи інший перелік об'єктів такої експертизи та джерела інформації які саме регулюють її проведення.

Варто також наголосити на тому, що відповідно до чинного законодавства України, всі господарські операції мають відобразитися на носії інформації, а саме бухгалтерському обліку, через що основним джерелом інформації під час розслідування економічних злочинів і вирішення господарських суперечок в суді є дані первинних облікових документів, записи в регістрах бухгалтерського обліку, а також складена на підставі цих даних фінансова звітність. Тому, одним із шляхів удосконалення організації інформаційного забезпечення судово - бухгалтерської експертизи в Україні має бути удосконалення процесуального законодавства нашої держави, а саме в частині інформаційного забезпечення процесу проведення експертизи первинних облікових документів.

ВИКОРИСТАННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ЯК МЕТОДУ ЕФЕКТИВНОГО РОЗКРИТТЯ ТА РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ ЕКОНОМІКИ

Ровкач Ю.С., студент ННПП НАВС

Науковий керівник: викладач кафедри гуманітарних та соціально - економічних дисциплін ННПП НАВС Чугай О.М.

В сучасних умовах якісно новим чином вирішується проблема розвитку і використання бухгалтерською обліку як методу ефективного розкриття та розслідування злочинів в сфері економіки. В системі бухгалтерського обліку відображаються ознаки слідів значної частини злочинів у сфері економіки, яких в наш час дуже велика кількість. Тому інформація, яка міститься в бухгалтерських документах, записах на рахунках та в звітності, повинна використовуватися при встановленні обставин, необхідних для доказування в кримінальній справі. Це і пояснює актуальність даної проблеми.

Практика боротьби зі злочинністю у сфері економіки свідчить про те, що особи, які вчинили злочин, часто знищують первинні бухгалтерські документи та облікові регістри, в яких знайшли відображення підроблені записи про фінансово-господарські операції. Тому знищення бухгалтерських документів значно ускладнює виявлення основи для провадження документальної ревізії як заходу, який передусе порушенню кримінальної справи, отримання доказів про злочинні дії конкретних осіб, а як наслідок - їх викриття та притягнення до кримінальної відповідальності.

Найчастіше при розслідуванні злочинів у сфері економіки - таких як розкрадання чужого майна шляхом привласнення, розтрата; шахрайство в сфері підприємницької діяльності; ухилення від сплати податків тощо - необхідність у відновленні бухгалтерського обліку слід

Саме при вирішенні завдань слідства і виникає проблема неосвіченості слідчих в галузі бухгалтерії, які розслідують злочини у сфері економіки. Так як для розуміння поняття відновлення бухгалтерського обліку, процедури його проведення, сукупності документів, що підлягають перевірці, використання прийомів для здійснення перевірки, вибір спеціалістів, які будуть залучені для відновлення; питання поставлені для вирішення документальною ревізією, і, нарешті, якщо це необхідно, то і для вирішення судово - бухгалтерською експертизою необхідні хоча би загальні знання бухгалтерії.

Вивчення ревізорської практики показує, що ревізори в окремих випадках звертаються до відновлення бухгалтерського обліку при проведенні ревізії та документальних перевірок за завданням слідчих, але тільки у випадках, коли це необхідно для відповідей на запитання, які їм були поставлені для вирішення. Враховуючи те, що дати відповідь на поставлені питання при наявних доказах неможливо, ревізори вимушені відновлювати бухгалтерський облік частково.

В даному випадку слідчий повинен розуміти які саме питання слід ставити для вирішення справи по суті.

Багато підприємств настільки криміналізовані, що відновлювати бухгалтерський облік без допомоги правоохоронних органів важко або зовсім неможливо. Тому слідчий має можливість отримати відповідні дані про підприємство, яке цікавить його, з банку даних, які є в податкових інспекціях або інших контролюючих органах, використовувати можливості оперативних апаратів правоохоронних органів. У цьому випадку необхідно зазначити про те, що взаємодія правоохоронних органів зі спеціалістами-бухгалтерами є дуже важливою. Так як для отримання тих чи інших документів, які необхідні для відновлення бухгалтерського обліку, можливо отримати лише за спеціальним дозволом, який може отримати лише слідчий по даній справі.

Для відновлення бухгалтерського обліку на підприємстві роз'яснення усіх економічних обставин є надзвичайно важливими. При цьому спеціаліст-бухгалтер, беручись до відновлення бухгалтерського обліку на підприємстві, використовує різноманітні способи перевірки первинної інформації про здійснення фінансово - господарської діяльності. Адже тільки первинна інформація, відображена в первинній документації, дає змогу зробити висновок про правомірність проведених господарських операцій.

Проблему складності взаємодії правоохоронних органів та спеціалістів бухгалтерів можна вирішити шляхом розроблення програми взаємодії цих суб'єктів. В програмі необхідно передбачити вирішення таких питань: створення спеціального підрозділу, підвідомчого ОВС, де працювали би спеціалісти-бухгалтери, які були б залучені до розслідування злочинів в сфері економіки; проходження працівниками ОВС спецкурсу бухгалтерії з поглибленим вивченням процесу відновлення бухгалтерського обліку.

Дане співробітництво можливе у використанні на постійній основі. І тому, при розслідуванні кожної нової справи не потрібно знаходити нових спеціалістів у сфері бухгалтерії, перевіряти їх компетентність та відповідність вимогам, які необхідно виконувати при розслідуванні злочинів у сфері економіки. За допомогою даної

завдання спеціалістам-бухгалтерам без подальших доопрацювань та виправлень.

ПРИНЦИПИ РОЗВИТКУ ТА СТАНОВЛЕННЯ ФОНДОВОГО РИНКУ В УКРАЇНІ

Подолян М.К., студент НШПП НАВС

Науковий керівник: к.е.н., доцент, доцент кафедри господарсько - правових дисциплін ННІІП НАВС Котирло О.О.

Фондовий ринок є частиною важливої ланки фінансово-кредитної та господарсько-виробничої і комерційної діяльності підприємств і країн в цілому. Організація українського фондового ринку за централізованою моделлю, використання європейських зразків програмного забезпечення дасть змогу органічно і швидко адаптувати український ринок до міжнародних вимог, створити для іноземних інвесторів умови, ідентичні західним, полегшить вітчизняним підприємцям вихід на світовий фінансовий простір.

Фондовий ринок (або ринок цінних паперів) - це сукупність відносин фінансового ринку, що пов'язані з випуском і обігом цінних паперів, а також форми і методи такого звернення. Також це поняття включає в себе систему інститутів та економічних механізмів, які обслуговують кругообіг цінних паперів.

Для того щоб фондовий ринок України став ефективним механізмом обігу цінних паперів, сприяв економічному розвитку і забезпечував належні умови для інвестицій та надійний захист інтересів, його створення та подальше функціонування повинно будуватися на таких принципах: соціальна справедливість; надійність захисту інвесторів; регульованість; контрольованість; ефективність; правова упорядкованість; прозорість, відкритість; конкурентність. Дані принципи містяться у Концепції функціонування та розвитку фондового ринку України, схваленої Постановою Верховної Ради України від 22 вересня 1995 року.

Звичайно належне функціонування фондового ринку не можливе без дослідження його історії, саме вона дає змогу побачити градацію, зміну, розвиток основних проблем. Історія ринку цінних паперів сягає далекої давнини, а саме межі ХУІ-ХУІІІ ст. А що ж до нашого (українського) фондового ринку, то він починає свою історію з часів Російської імперії: тоді згадується про Київську, Одеську, Харківську біржі, та триває до сьогодні. Якщо розглядати історію саме незалежного українського фондового ринку, то варто відзначити те, що вона проходила послідовно у декілька етапів, кожен з яких визначається певними особливостями. Але не можна говорити про те, що розвиток вже закінчився, він триває і досі, відповідно до змін, що відбуваються в країні.

Розвиток фондового ринку в Україні пов'язаний з великою кількістю проблем. Найголовнішими з них визнаються низька ліквідність, залежність від зовнішніх майданчиків, «зарегульованість» ринку, погана технічна оснащеність і слабка проінформованість громадян про фондовий ринок. Найбільший денний оборот на «Українській біржі» склав 60 мільйонів гривень. На ПФТС (Перша фондова торгова система) денний обсяг складає в середньому 30-40